

Premietnuté do ekonomickej praxe

24

... sa ešte raz vrátíme k

**zásadným
predpokladom,**

ktoré vyžaduje ekonomika
spoločenstva, aby vznikla a
fungovala.

??? – OTÁZKA ZNIE... – ???

Pripomenie nám niekto

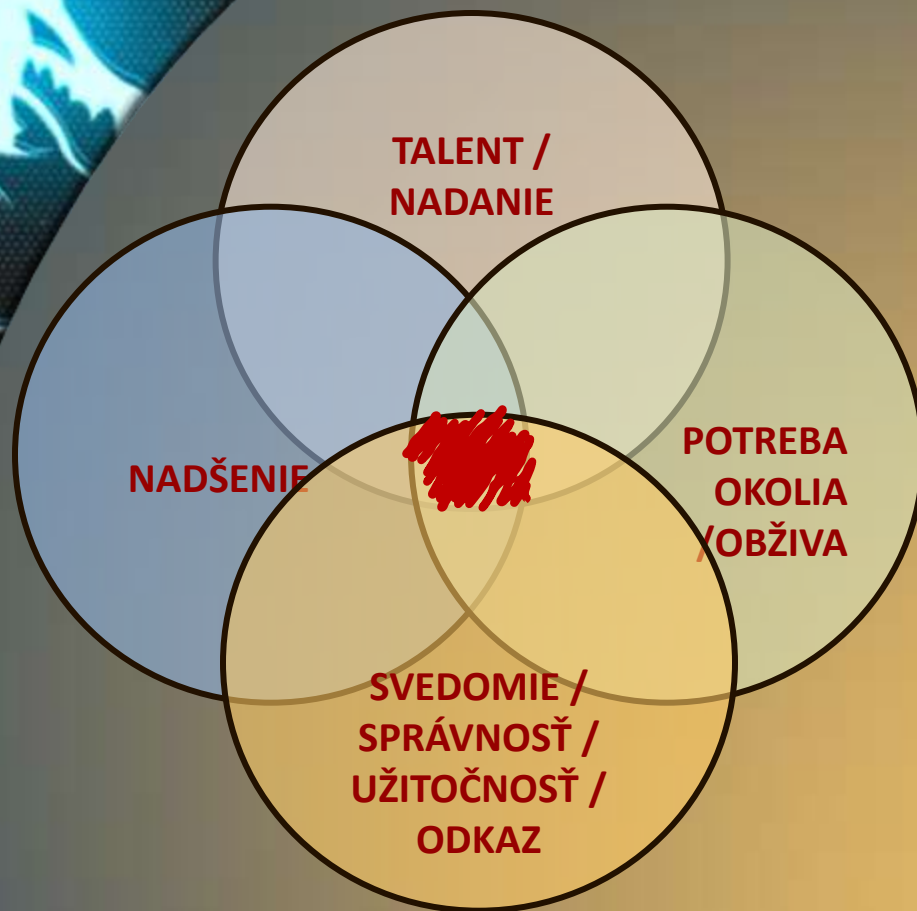

Stephena Coveya?

KONCEPT
„HLASU“

„HLAS“ Stephena Coveya

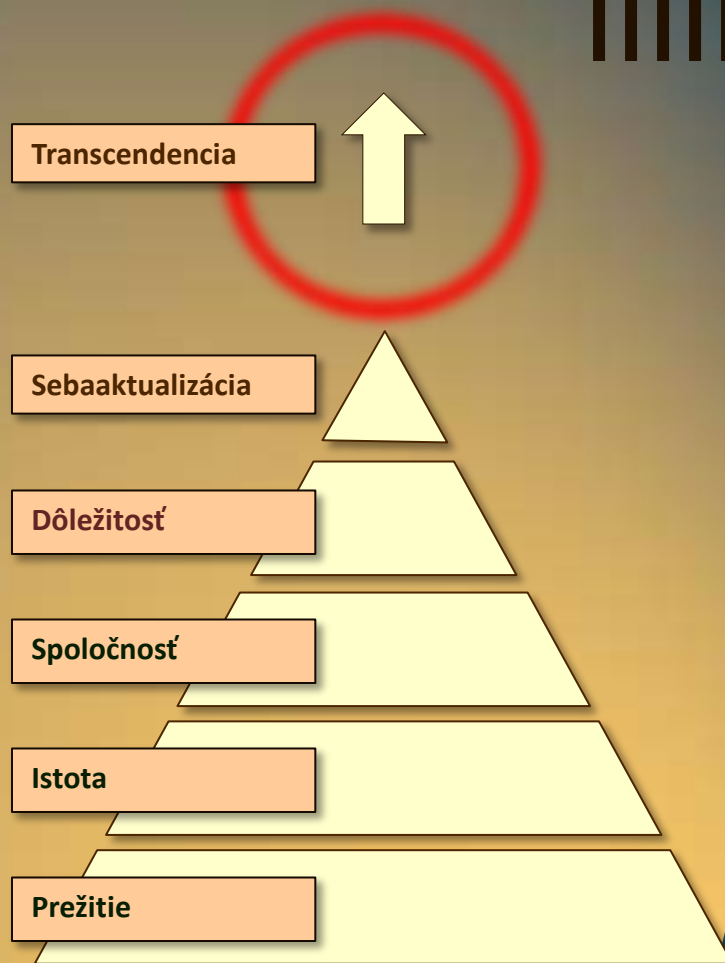
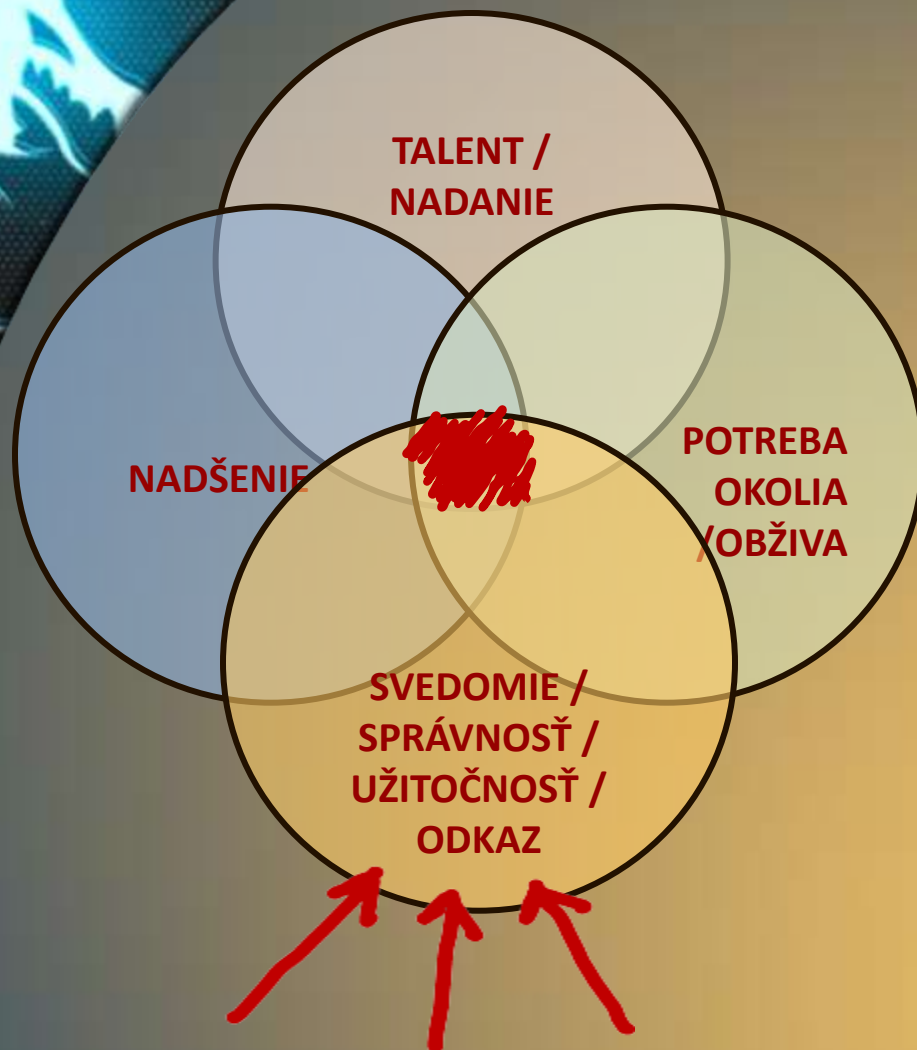
Nie je to nič iné, než známy „koncept ježka“ Philla Collinsa, doplnený o morálny rozmer zmyslu a poslania.

„*Hlas se nachází tam, kde se setkávají **NADÁNÍ** (vaše vrozené schopnosti a silné stránky), **ELÁN A NADŠENÍ** (věci, které nám vlévají energii do žil, aktivizují nás, zajímají, motivují a inspirují), **POTŘEBA** (včetně toho, co jiní natolik potřebují, že jsou ochotni za to zaplatit) a **SVĚDOMÍ** (tichý, nevýrazný hlas, který nám říká, co je správné, a nabádá nás, abychom to udělali). Řekl jsem také, že když děláte práci (v zaměstnání, komunitě, v rodině), která vám umožňuje využít své nadání a rozněcuje váš elán, která vyrůstá z vědomí významné potřeby ve světě kolem vás, k jejímuž uspokojení vás vyzývá vaše svědomí - **našli jste svůj HLAS, své místo ve světě, klíč ke své duši.***“

(Stephen Covey)

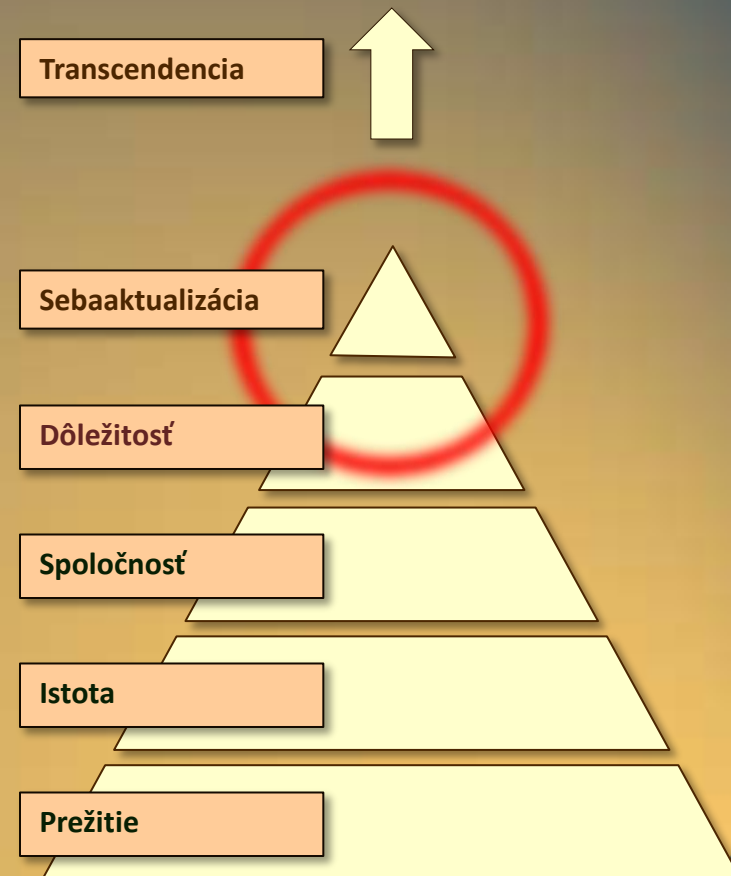
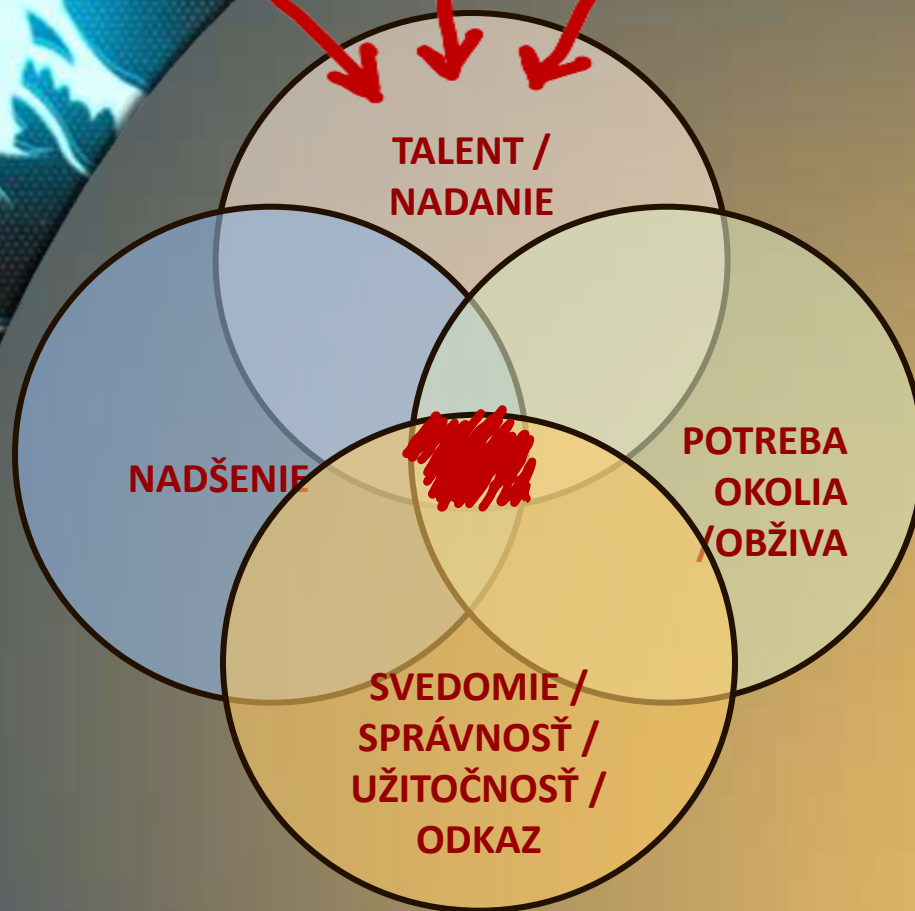
„HLAS“ – prečo funguje?

Poskytuje opravdivú transcendentnú zmysluplnosť, ktorá je základným predpokladom spokojnosti v ľudskom živote a konaní.

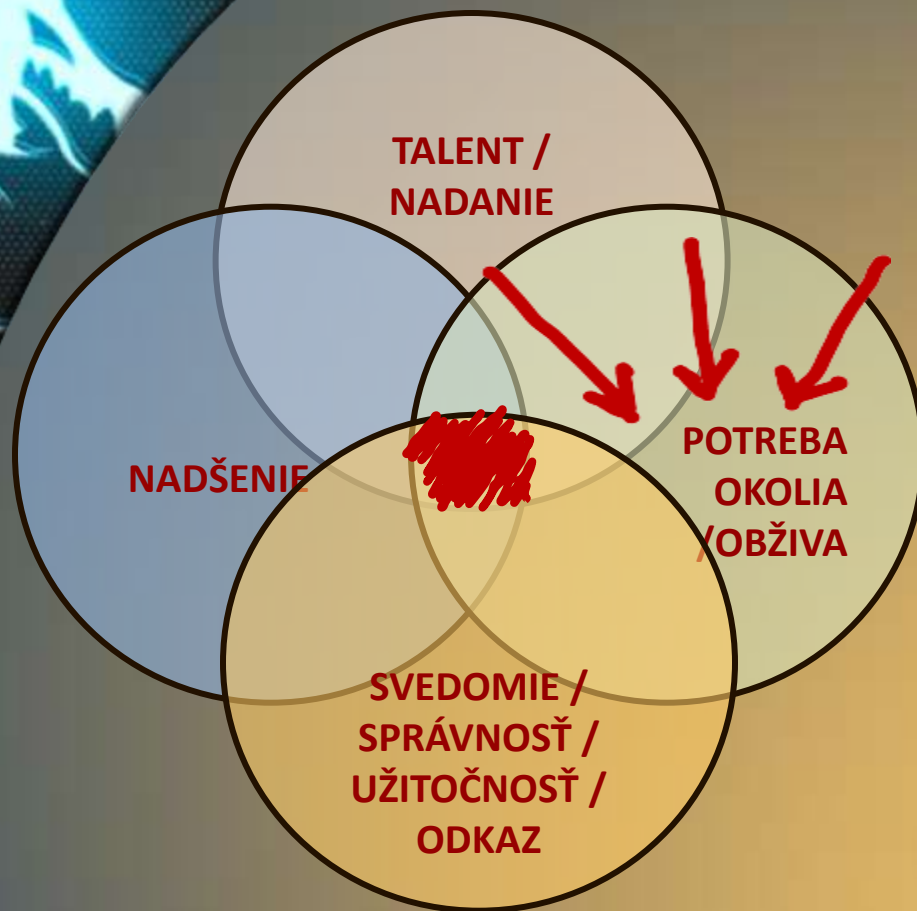
„HLAS“ – prečo funguje?

Je miestom sebaaktualizácie, kde človek môže byť tým najlepším možným a naplno rozvinúť všetky svoje schopnosti.

„HLAS“ – prečo funguje?

Transcendencia

Sebaaktualizácia

Dôležitosť

Spoločnosť

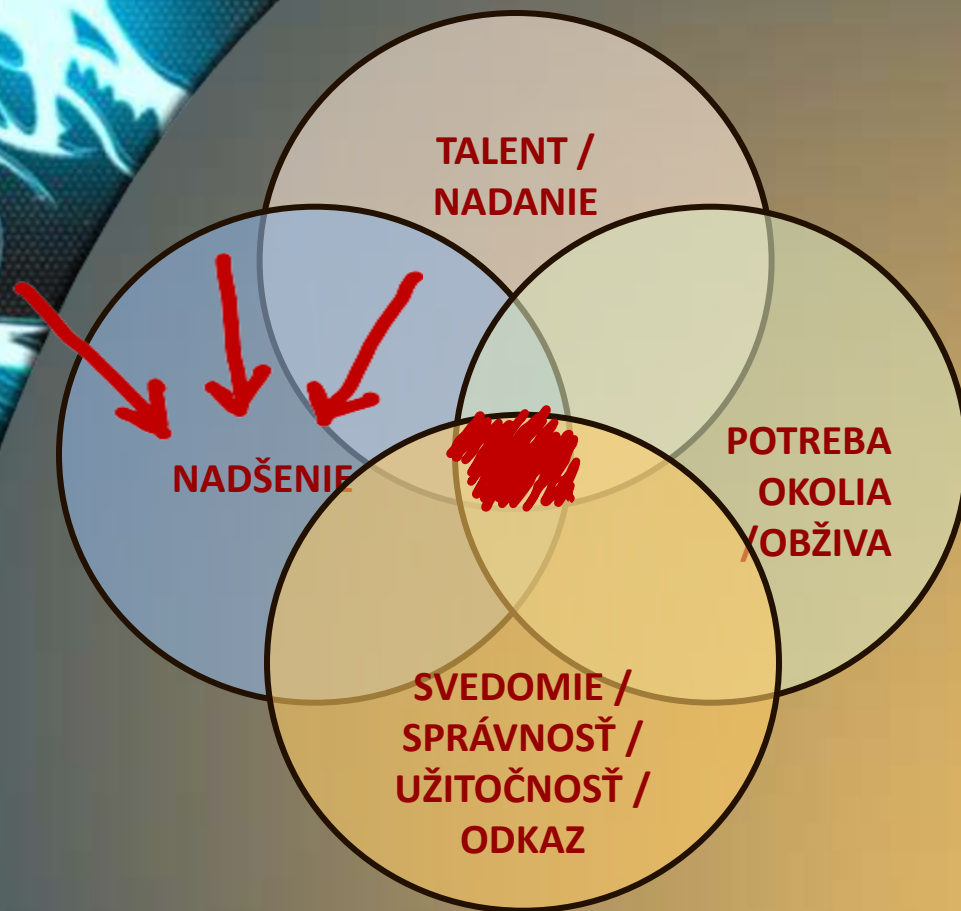
Istota

Prežitie

Nezabúda ani na „prízemnejšie veci“, spadajúce do oblasti „hygienických potrieb“, ako sú živobytie a pod.

„HLAS“ – prečo funguje?

Transcendencia

Sebaaktualizácia

Dôležitosť

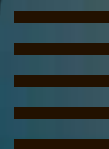
Spoločnosť

Istota

Prežitie

Výsledkom je nadšenie, ktoré môže byť zdieľané s spoločenstvom s ostatnými ľuďmi v prirodzených a obohacujúcich vzťahoch.

... NEJAKÉ
OTÁZKY,
POZNÁMKY,
POSTREHY,
PRIPOMIENKY?

??? – OTÁZKA ZNIE... – ???

Ako tento koncept súvisí s

**Ekonomikou
spoločenstva?**

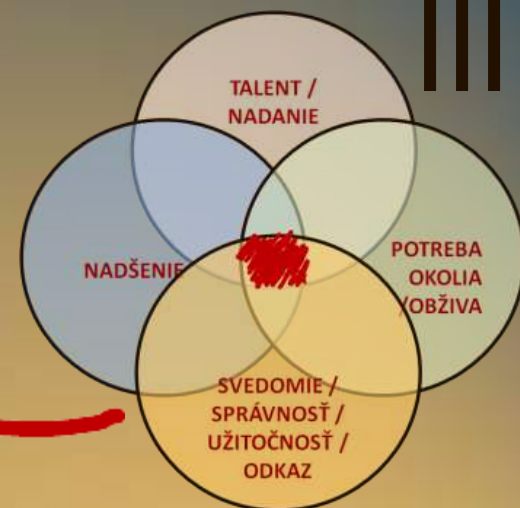
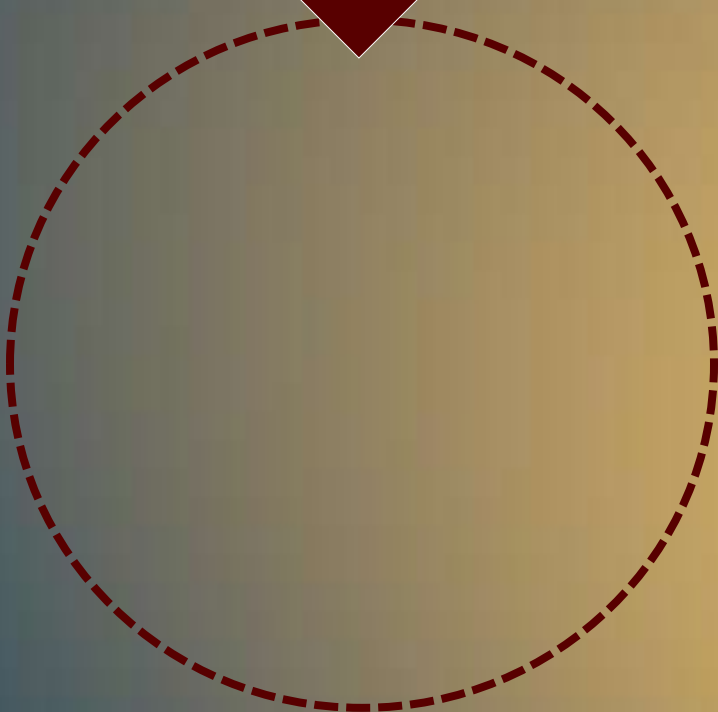

„HLAS“ v ekonomike

RÝNSKY KAPITALIZMUS:

kresťanstvo

Spoločné dobro

Idea SPOLOČNÉHO DOBRA – v stredoveku v úplne presahujúcej vízii Božieho Kráľovstva, existujúceho a budovaného už tu na zemi – predstavuje zjednocujúcu víziu, od ktorej sa potom odvodzujú morálne a hodnotové hranice, prijímané celou spoločnosťou.

Rýnska vízia kapitalizmu vlastne predstavuje vo svojej dokonalej podobe práve koncept „HLASU“ prenesený do ekonomickej praxe.

„HLAS“ v ekonomike

RÝNSKY KAPITALIZMUS:

kresťanstvo

NAPRÍKLAD: „Viete, prečo je vo **švajčiarskom** Lídli nástupný plat 3 330 eur? Z dvoch dôvodov. Po prvé preto, že tam majú silné odbory, ... A po druhé preto, že tam majú **inú mentalitu**. Šéf švajčiarskeho Lídlu považuje za úspech, že môže svojim zamestnancom zdvihnúť výplaty. Preňho je to obyčajná slušnosť. Vysoká životná úroveň vo Švajčiarsku nie je sama o sebe dôsledkom veľkého množstva kapitálu v obehu. Nestačilo by, keby sa švajčiarsky kapitál sústredil iba v rukách zopár vyvolených a obiehal iba medzi nimi.

Na Slovensku je to naopak. ... Namiesto toho, aby sa časť zisku rozliala naspäť medzi zamestnancov vo forme vyšších výplat, putujú tieto peniaze späť do materských firiem a odtiaľ väčšinou do daňových rajov. Takto sa z našej ekonomiky dlhodobo odčerpávajú peniaze, ktoré potom bolestivo chýbajú. Tomu sa hovorí ekonomický kolonializmus.“

(Milan Kuruc, blog.sme.sk, upravené, krátené)

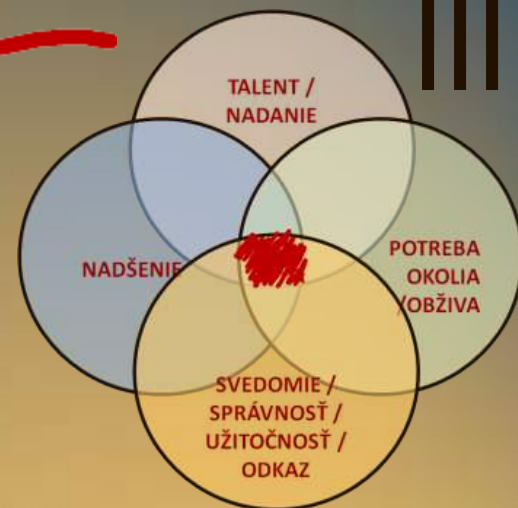
„HLAS“ v ekonomike

RÝNSKY KAPITALIZMUS:

kresťanstvo

Spoločné dobro

SLOBODNÝ TRH.
KONKURENCIA
PRODUKTOV A
SLUŽIEB, ALE NIE
ĽUDÍ A FIRIEM!

SLOBODNÝ TRH umožňuje každému realizovať sa, vydať zo seba to najlepšie v tej oblasti, na ktorú máme talent a ktorá nás baví.

Súčasne ale prežívame jednotu a podporu aj od „konkurenčných“ subjektov, lebo sú naši druhovia v diele spoločného dobra.

Rýnska vízia kapitalizmu vlastne predstavuje vo svojej dokonalej podobe práve koncept „HLASU“ prenesený do ekonomickej praxe.

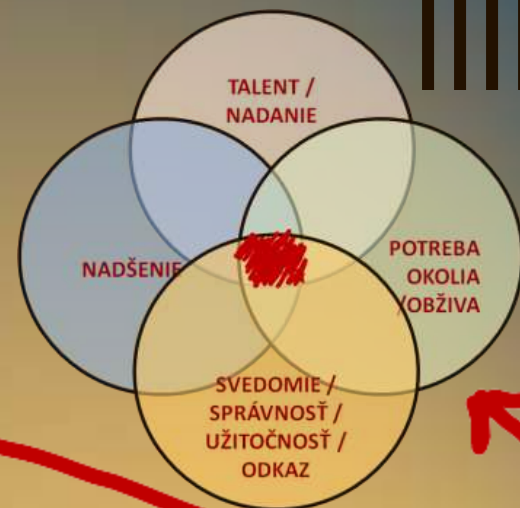
„HLAS“ v ekonomike

RÝNSKY KAPITALIZMUS:

kresťanstvo

Spoločné dobro

SLOBODNÝ TRH.
KONKURENCIA
PRODUKTOV A
SLUŽIEB, ALE NIE
ĽUDÍ A FIRIEM!

OBŽIVA a zabezpečenie potrieb, potrebných na život, je potom výsledkom týchto fungujúcich ekonomických vzťahov, ale aj vzájomnej podpory a pomoci spoločnosti voči tým, ktorí sa ocitli v núdzi a v danej chvíli si sami pomôcť nedokážu.

Rýnska vízia kapitalizmu vlastne predstavuje vo svojej dokonalej podobe práve koncept „HLASU“ prenesený do ekonomickej praxe.

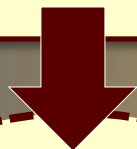
!!! – ÚLOHA – !!!

RÝNSKY KAPITALIZMUS:

kresťanstvo

Spoločné dobro

SLOBODNÝ TRH.
KONKURENCIA
PRODUKTOV A
SLUŽIEB, ALE NIE
ĽUDÍ A FIRIEM!

POROVNAJTE

túto víziu s projektom
Ekonomiky
spoločenstva.

K čomu ste dospeli?

„HLAS“ v ekonomike

EKONOMIKA SPOLOČENSTVA

kresťanstvo

Spoločné dobro

SLOBODNÝ TRH.

KONKURENCIA
PRODUKTOV A
SLUŽIEB, ALE NIE
ĽUDÍ A FIRIEM!

EKONOMIKA SPOLOČENSTVA

je pokus o dokonalé uskutočnenie vízie stredovekého kapitalizmu, dnes známeho pod pojmom „rýnsky kapitalizmus“.

Vďaka svojej **zakotvenosti v idei kresťanstva** vytvára medzi firmami **skutočné vzťahy**, nie len „práva a povinnosti“ definované zákonmi a reguláciami, ktoré v tomto prípade vôbec nie sú potrebné, pretože ich nahrádza „**morálny a hodnotový rámec**“, plynúci z kresťanstva a vedomia spoločnej práce na jedinom spoločnom poslaní dobra celej spoločnosti.

... NEJAKÉ

OTÁZKY,

POZNÁMKY,

POSTREHY,

PRIPOMIENKY?

Čo ak to nefunguje...?

INDIVIDUALIZMUS

To už poznáme:
absolutizácia užitočnosti,
„racionálnosti“, efektivity,
zisku,... pričom ostatné
kritériá idú stranou.

PRIORITA: zisk, ekonomický úspech, materiálne bohatstvo.

TALENT a **NADŠENIE** sú dôležité, ale pokojne idú stranou, ak nejako prekážajú predstave konzumného „života na úrovni“ – a teda v praxi zisku, zárobku,...

POSLANIE je dané úplne stranou, je to niečo naivné, smiešne, prekonané, niečo, z čoho sa „človek nenaje“, vhodné akurát tak pre idealistických hlupáčikov, ktorí nevedia, „o čom je život“ a pod.

Výsledkom je
odľudštený a ubíjajúci
spoločenský systém,
pripomínajúci skôr
stroj, než ľudskú
spoločnosť.

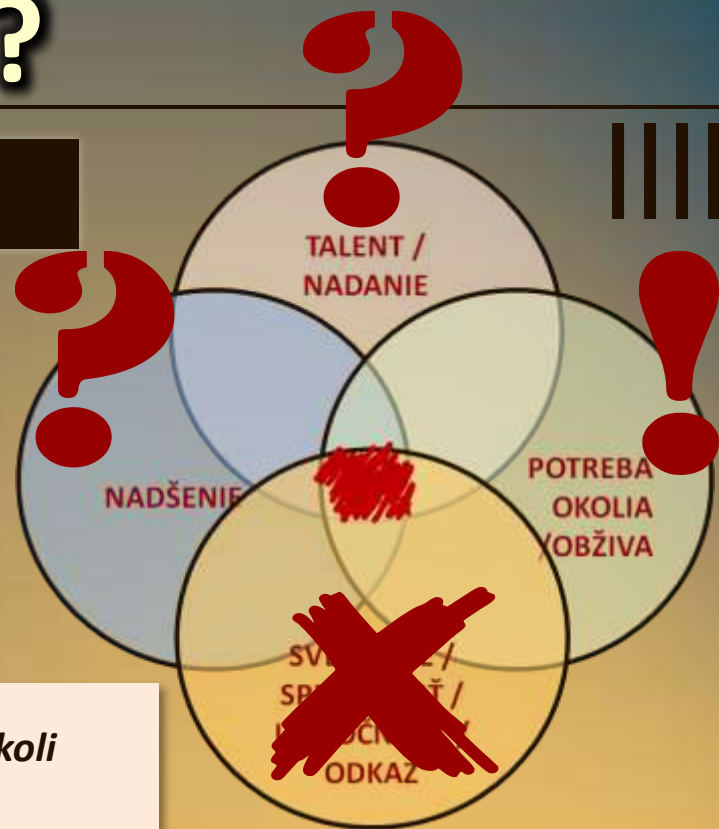
Čo ak to nefunguje...?

INDIVIDUALIZMUS

To už poznáme:
absolutizácia užitočnosti,
„racionálnosti“, efektivity,
zisku,... pričom ostatné
kritériá idú stranou.

„Weber, ktorý videl v byrokracii vrchol racionality. Ačkoli Weber rozeznal výhody, které s sebou racionalizace přinášela, byl popuzen jejím nebezpečím, zejména možností toho, co nazýval „železnou klecí“ racionality. Weber cítil, že racionální systémy jsou nehumánní a dehumanizující. Báł se možnosti, dokonce i jen pravděpodobnosti, že bude racionalizován stále vyšší počet sektorů společnosti. Cítil, že nakonec se společnost stane bezešvým tkanivem racionalizovaných institucí. Jakmile se jednou racionální systémy natolik rozmnoží, budeme v železné kleci racionality, ze které nebude východu ani úniku.“

(George Ritzer, McDonaldozace společnosti)

Výsledkom je
odľudštený a ubíjajúci
spoločenský systém,
pripomínajúci skôr
stroj, než ľudskú
spoločnosť.

Čo ak to nefunguje...?

INDIVIDUALIZMUS

To už poznáme:
absolutizácia užitočnosti,
„racionálnosť“, efektívnosť,
zisk, kritérium

„Weber, ktorý videl, že racionalizácia
Weber rozeznal vy
prinášela, byl pop
toho, co nazýval „
racionální systémy
možnosti, dokonce
racionalizován stá
nakonec se společ

racionalizovaných institucí. Jakmile se jednou racionální
systémy natolik rozmnoží, budeme v železné kleci
rationality, ze které nebude východu ani úniku.“

(George Ritzer, McDonaldozace společnosti)

Paródiou je, že tento trend, ktorý na
začiatku vyzdvihuje osobný prospech a
sebarealizáciu jednotlivca,
nakoniec končí ako odľudštený stroj, v
ktorom jednotliviec úplne zaniká a stáva sa
len kolieskom v stroji: zamestnanec v
odľudštenom „efektívnom“ podniku,
zamestnávateľ v neľútostnom stroji trhu,
štát v neustálom úsilí o reguláciu všetkých
v mene ich práv ☺ ☹ ...

edkom je
odľudštený a ubíjajúci
očenský systém,
prípomínajúci skôr
stroj, než ľudskú
spoločnosť.

Čo ak to nefunguje...?

KORPORATIVIZMUS / FAŠIZMUS

Systém, ktorý sleduje „poslanie“, ktoré ale nie je transcendentné – a preto namiesto oslobodenia zotročuje...

*„Na rozdiel od plnohodnotného socializmu, fašizmus nepočíta so zrušením komerčných inštitúcií, rodiny, náboženských centier alebo ľudových tradícií. Chce ich kontrolovať tým, že sa zahrabe do organickej hmoty spoločenského poriadku, bude ju oslavovať, vyzdvihovať, centralizovať, kartelizovať, politizovať, a používať na glorifikáciu centrálnej postavy otca spoločnosti, ktorá pracuje na jednom spoločnom celi **vybudovania vznešenej národnej identity**. ... “plánovaná spoločnosť” ... založená na vodcovskom princípe a presvedčení, že ak má priemysel vôbec fungovať, musí byť riadený zhora najväčšími expertmi s dôrazom na maximálnu efektivitu a spoločenské/politické priority.“*

(Jeffrey Tucker, liberty.me)

Samotné „poslanie“ je vynucované formou zákonov, násilia, štátneho diktátu a podobne, bez ohľadu na blaho ľudí...

Čo ak to nefunguje...?

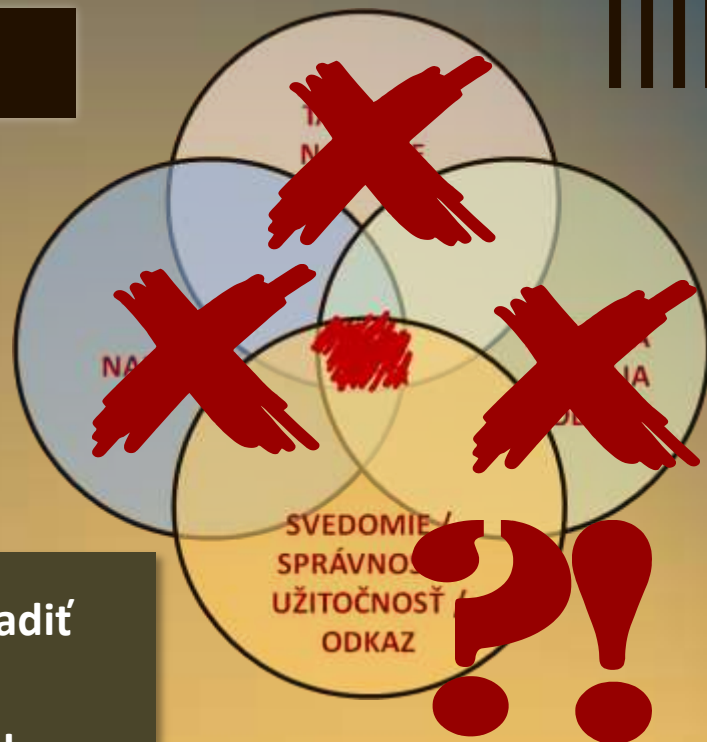
KORPORATIVIZMUS / FAŠIZMUS

Systém, ktorý sleduje „poslanie“, ktoré ale nie je transcendentné – a preto namiesto oslobodenia zotročuje...

PRIORITA: Vznešené poslanie pozdvihnúť a zveľadiť NÁROD – nie je ale presahujúce.

TALENT a **NADŠENIE** sú vedľajšie. Význam majú len vtedy, ak prospejú štátu a národu. Na jednotlivcovi v podstate nezáleží, ak sa nechce obetovať pre národ, je zbytočný, škodlivý, podvratný živel,...

EKONOMIKA je tiež podriadená tomuto cieľu a jej efektivita a výkonnosť je spravidla bez mihnutia oka obetovaná, aby nebolo nutné pripustiť nereálnosť a nefunkčnosť korporativizmu...

Samotné „poslanie“ je vynucované formou zákonov, násilia, štátneho diktátu a podobne, bez ohľadu na blaho ľudí...

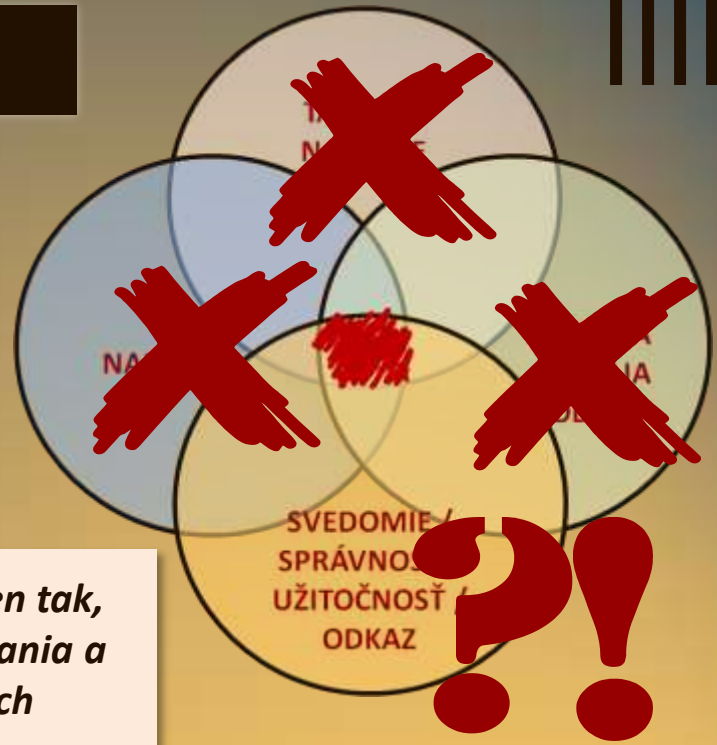
Čo ak to nefunguje...?

MARXIZMUS / KOMUNIZMUS

Tento extrémny smer ide vo svojom ťažení za ideou „diktatúry proletariátu“ a „beztriednej spoločnosti“ ešte ďalej.

„Proletári môžu dobyť spoločenské produktívne sily len tak, že odstránia svoj vlastný doterajší spôsob privlastňovania a tým všetok doterajší spôsob privlastňovania vôbec...Ich úlohou je zničiť všetko, čo dosiaľ ochraňovalo a zachraňovalo súkromné vlastníctvo. ... Proletariát využije svoje politické panstvo na to, aby postupne vyrval buržoázii všetok kapitál, aby sústredil všetky výrobné nástroje v rukách štátu a aby čo najrýchlejšie zväčšil množstvo produktívnych síl. Pravda, to sa môže spočiatku stať iba despotickými zásahmi do vlastníckeho práva...“

(Karol Marx, Fridrich Engels)

Štát je absolútny. Úplne otvorene je postavený na brutálnej sile, ktorá je sama sebe zákonom a v ktorej „revolučný účel“ ospravedlňuje čokoľvek...

Čo ak to nefunguje...?

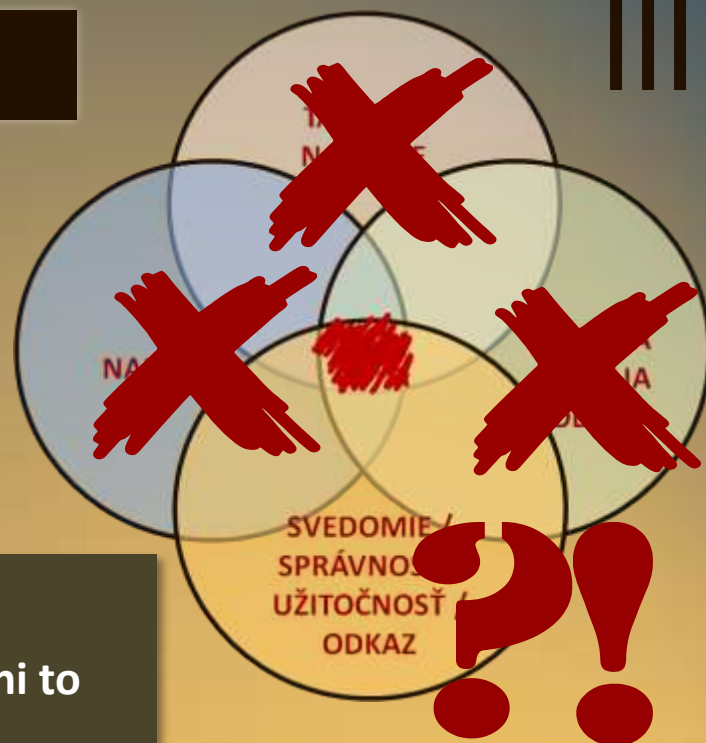
MARXIZMUS / KOMUNIZMUS

Tento extrémny smer ide vo svojom ťažení za ideou „diktatúry proletariátu“ a „beztriednej spoločnosti“ ešte ďalej.

PRIORITA: Nastoliť „diktatúru proletariátu“ a „beztriednu spoločnosť“ bez vykorisťovania – ani to ale nie je presahujúci cieľ.

TALENT a **NADŠENIE** sú vedľajšie. Individualita je úplne potlačená (porov. „armády robotníkov“ Trockého), kolektív je všetkým, len na ňom záleží.

EKONOMIKA je štátna, alebo družstevná a jej efektivita a výkonnosť je takisto spravidla bez mihnutia oka obetovaná, aby nebolo nutné pripustiť nereálnosť a nefunkčnosť socializmu...

Štát je absolútny. Úplne otvorene je postavený na brutálnej sile, ktorá je sama sebe zákonom a v ktorej „revolučný účel“ ospravedlňuje čokoľvek...

Čo ak to nefunguje...?

MARXIZMUS / KOMUNIZMUS

Tento extrémny smer ide vo svojom ťažení za ideou

„dik
„be
ešte

Problémom FAŠIZMU aj SOCIALIZMU je, že ich POSLANIE v skutočnosti nie je transcendentné. Nepresahuje človeka, ani spoločnosť.

Potom už ale nedokáže zjednocovať, pretože vždy to bude vojna: štát na úkor jednotlivca; robotnícka trieda proti všetkým ostatným triedam,...

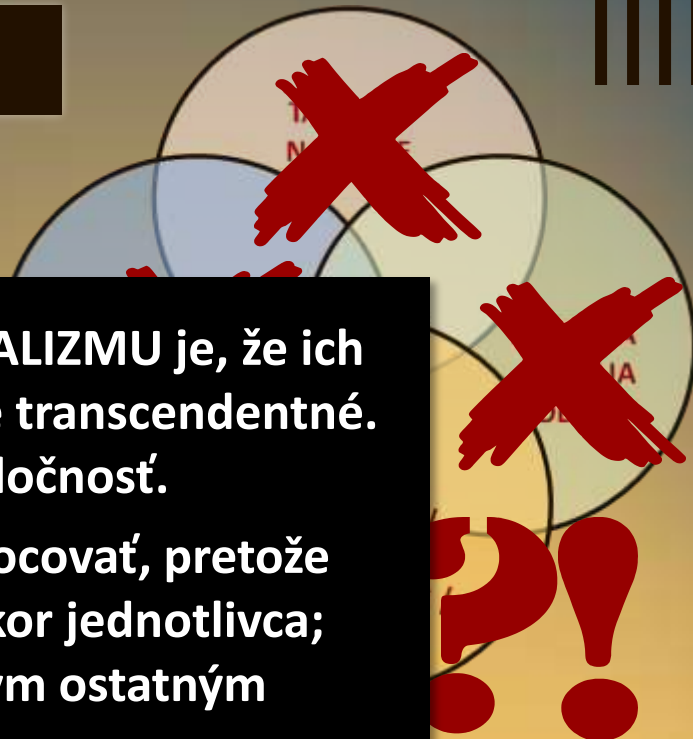
Preto musia byť vynucované štátnym terorom – a výsledkom je neslobodná, nešťastná a zúfalo neefektívna a ťažkopádna „spoločnosť“.

PRIORITA: Na „beztriednu spoločnosť“ ale nie je pres

TALENT a **NAT** úplne potlače (Trockého), ko

EKONOMIKA

efektivita a výkonnosť je takisto spravida bez mihnutia oka obetovaná, aby nebolo nutné pripustiť nereálnosť a nefunkčnosť socializmu...

...lútny.
...rene je
...na brutálnej
...e sama sebe
...zakonmi a v ktorej
„revolučný účel“
ospravedlňuje
čokoľvek...

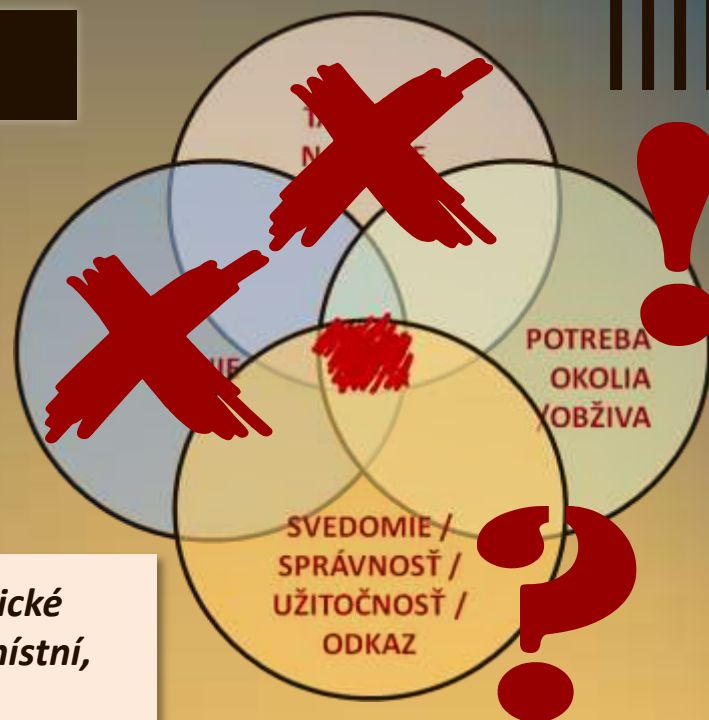
Čo ak to nefunguje...?

SOCIALISTICKÝ ŠTÁT

Snaží sa formou štátnych zásahov chrániť „blaho spoločnosti“ pred „zlými bohatými“ a pod. a vytvoriť „sociálny štát“.

„Jeho základní principy: V politické oblasti: Použití politické moci ve prospěch většiny a účastnická demokracie na místní, regionální a národní úrovni. ... V ekonomické oblasti: Ekonomika sloužící potřebám komunit, kolektivní vlastnictví výrobních prostředků, dále společné řízení (Co-Management), na kterém se podílí kapitál i pracovní síly. Vnitřní a udržitelný rozvoj. Respektování trhu a soukromého vlastnictví. Odmítnutí utlačování pracovníků, výhradní státní vlastnictví výrobních prostředků. V sociální oblasti: Cení si sociálních práv, sociálních hnutí, organizovaných komunit, rovnosti a sociálního zapojení. Respektování třídních rozdílů a odmítnutí třídního útlaku...“

(Jeffrey Tucker, liberty.me)

Chýbajúcu
zjednocujúcu ideu
nahrádza množstvo
byrokracie a regulácií,
čím spoločnosť zase
mení na odlúďštený
stroj...

... NEJAKÉ

OTÁZKY,

POZNÁMKY,

POSTREHY,

PRIPOMIENKY?

!!! – ZHRNUTIE – !!!

Projekt ekonomiky spoločenstva

JE DÔKAZOM

toho, že spoločenský a ekonomický
model môže jestvovať aj iným,
lepším spôsobom, ale za
predpokladu, že

je postavený na **ÍDEI POSLANIA**, ktoré smeruje k skutočne
PRESAHUJÚCEMU cieľu, s ktorým sa môžu **stotožniť** a v ňom
zjednotiť **VŠETCI** obyvatelia spoločnosti a ktoré je samo v sebe
REALISTICKÉ – nie utopické, fantastické...

**V PRAXI TÚTO ÚLOHU SPÍŇA PRÁVE NÁBOŽENSTVO,
konkrétne KRESŤANSTVO, resp. ŽIDOVSTVO (kibuce).**

!!! – ZHRNUTIE – !!!

UŽ SME TO SPOMÍNALI...:

JE

je posta
PRESAH
zjednot
REALIST

Na rozdiel od anglosaského modelu, kde cirkvi v podstate „podnikajú“ s náboženstvom, aby sa užívali v trhovom systéme; Albert ich vidí (spolu so školstvom, zdravotníctvom,...) vo verejnom sektore, pretože vďaka nim profituje celá spoločnosť, nielen ich členovia a teda slúžia všetkým.

Je to analogické, ako keď z fungujúcej verejnej dopravy profitujú aj tí, ktorí ju nepoužívajú (a teda neplatia cestovné): menej upchaté cesty pre vodičov áut, čistejší vzduch, menej hluku,... alebo ako z fungujúceho systému zdravotníctva profitujú aj zdraví ľudia – napríklad zamestnávateľia, ktorí majú zdravších a výkonnejších a menej fluktuujúcich zamestnancov a pod.

... ako to vidí Michel Albert

V PRAKTE
konkrétne KRESŤANSTVO, resp. ŽIDOVSTVO (kibuce).

!!! – ÚLOHA – !!!

JE MOŽNÉ

vybudovať EKONOMIKU
SPOLOČENSTVA napríklad na
Slovensku?

Ak hej – ako by ste to radili
urobiť?

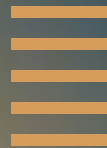
Porovnajte dnešné závery
s výsledkami záverečného
uvažovania z minulej hodiny!

EXISTUJE

alternatíva ku kresťanstvu ako
ústrednej idei? Ak hej – aká?

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO
4. ROČNÍK GYMNÁZIA

KONIEC

WWW.INKY.SK